

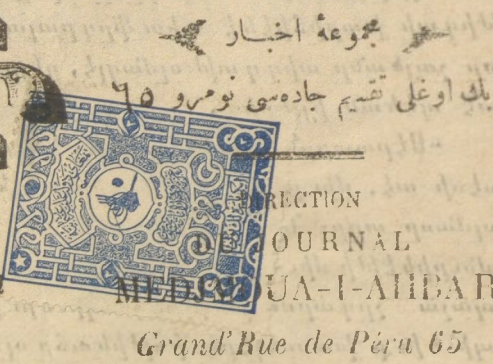
Հազարամեկ հազարաւ Զար-
կեային վի շուսմաւ իրքեայ կիւն-
իւր քապ օրոնաւր Գրչ.
Յենիկի պուրա իջին 60
Արք ալլուր 35
Յենիկի բեչին քապա իջին 85
Արք ալլուր 45
Քապա իւրքերի պիգէ ալիս տիր.
90 դուշուգ բօսքա բուրո՝ 80
դուշա գապուլ օրոնաւր.
15 կիւնիւք ճիւսկն 60 րր. տըր.

ՄԵԶՄՈՒՄԻ

ԱՒՊԱՐ

30 քապա

30 քապա

Հազարամեկ հազարաւ Զարկեային վի շուսմաւ իրքեայ կիւնիւր քապ օրոնաւր Գրչ. Յենիկի պուրա իջին 60 Արք ալլուր 35 Յենիկի բեչին քապա իջին 85 Արք ալլուր 45 Քապա իւրքերի պիգէ ալիս տիր. 90 դուշուգ բօսքա բուրո՝ 80 դուշա գապուլ օրոնաւր. 15 կիւնիւք ճիւսկն 60 րր. տըր.

ԱՄԻՔԱՆԷ 31 ՀԱՅԿԵՐԱՅԻՆ

ՀԱՅ ԿԻՆԸ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱԹԻՒՆ

Ա.

Երեւակայեցէ՛ք կին մը՝ կրօնա-
ւոր, տանտիրէն, պարտաճանաչ, բայց
ընդհանրապէս ազգէս, զգայուն՝ լաւ-
կան ըլլալու չափ, նրբութեան ան-
տեղեակ, և ահա՛ այն ատեն կ'ու-
նենաք Հայուհւոյ մը՝ ճշգրիտ տի-
պարը, Հայ կինը ծնած է՝ իւր մօր-
մէն սորվածը կէտ առ կէտ կատա-
րելու համար մեքենայաբար, առանց
իր կողմէն բան մ'աւելցունել կամ
պակեցունելու. ան՝ միտք յոգնե-
ցունելուն ինչ ըլլալը չգիտէր, խոր-
հելու կերպը կ'անգիտանայ, որով-
հետեւ կենացը մէջ՝ գէթ մի ան-
գամ իսկ՝ փորձած չէ մտածել կա-
րելու բանի մը վրայ. Կարեւոր, ա-
յո՛ւ, վասն զի թէ որ գործը միայն
մտածելու վրայ ըլլայ, Հայ կինն ալ
կը մտածէ... գլխարկին, զգեստնե-
րուն, նորաձեւութեանց վրայ, կը
մտածէ վայելուչ ըլլալու վրայ, (ինչ
որ դժբաղդաբար դահաճութիւն եւր
մը չունենար), կ'ուզէ եւրոպացիներ-
ուն նմանիլ և կ'օրինակէ զանոնք
կապկաբար:

Հայ կինը՝ թէ թերութեանց և
թէ առաւելութեանց կողմէ հա-
րուստ է. Ուսեալ անձեր տեսնելով
կը զմայլի, կը հիանայ անոնց վրայ,
սակայն ուսմունքով և գիտութեամբ
անոնց նմանիլ չուզէր. աւելի կը սի-
րէ դրսինը, երեւոյթը, քան թէ ներ-
քինը, մտաւորականը. Մինչ այլը կը
յառաջանան՝ ան գտնուած տեղը
անշարժ կը կենայ, թէ որ չյետա-
գիմէր, մինչ այլը՝ իրենց իրաւունք-
ները կը խնդրեն, զիրենք վեր կը
գասեն, արական սեռին հետ կը հա-
ւասարեն, կ'ապացուցանեն թէ՛ ի-
րենք միայն տունը նստելու համար
չեն ստեղծուած, այլ նաեւ ամեն
պաշտօն վարելու համար, մինչ ա-
նոնք, կ'ըսեմ, ամենէն իրթին և
գիտարին գործերու կը ձեռնարկեն
և դատարանաց մէջն ալ տեղ մը գը-
րաւելու կը ջանան, անդին Հայ կինը՝
իւր տունը կառավարելէն վեր չեւ-
լէր, փափուկ ըլլալն պատճառաբա-
նելով տաքուկ սենեակը չիողոր,
ինքզինք կը ստորնացունէ, միայն
տնային գործերը, տղայ մեծցունե-
լը, կերակուր պատրաստելը իրեն
պարտ էր համարի, վերջապէս իւր
հրկան գերիւն կը մնայ և կարծես
թէ մնալու ալ դատապարտուած է:

Հայ կինը ինչ է ամուսնոյն հա-
մար, բայց եթէ ծանր բեռ մը, զոր

պարտի մինչեւ մահը վերցունել, ա-
ռանց ձանձրանալու և առանց տրո-
ւարելու. Ինչո՞ւ այդպէս ըլլայ, ին-
չո՞ւ կ'ինք՝ ծուրօքէն նստելու տեղ-
ինք ալ անուցանելու չաշխատի, ին-
չո՞ւ իւր ամուսնոյն չօգնէ, ինչո՞ւ
համար անոր կարօտի, ինչո՞ւ հա-
մար իրաւունք ունենայ անկից պա-
հանել որ զինք հոգայ, ինչո՞ւ հա-
մար՝ իրեն գերադրոյն էակ մը՝ ի-
րեն ծառայող մէկը ունենայ, վեր-
ջապէս ինչո՞ւ համար ան ալ չաշխա-
տի, չճգնի, չտընի, ճիշդ անոր նը-
ման որուն կէսը կը սեպուի. Կենաց
պայքարին դժուարութիւնները միայն
հրկի մարդուն վերադաճեալ են, և
ինչ տեսակ մէկ հոգի, մէկ մարմին
ըլլալ է այս, երբոր մին կը չարար-
ուի, կը քրտնի, բոլոր պատասխա-
նատուութիւնը վրան կառնու, իսկ
միւսը անոր աշխատանքէն օգուտ կը
քաղէ միայն:

Երբոր ընտանիքի մը մէջ աշխա-
տող երկու հոգի դանուի, այդ ըն-
տանիք՝ թշուառ ըլլալէն հետո՛ւ ու-
րիշներէ չա՛տ աւելի երջանիկ կ'ըլ-
լայ. որովհետեւ թէ որ ամբողջ բե-
ռը՝ ընտանեաց հայրը կողոպտին վը-
րայ ձգուի, վերջապէս ատեն մը կու-
գայ որ ան ալ կը զոյլայ...:

Հայ կինը հաւատարիմ է, և ա-
սով է որ կրնայ իրաւամբ պարծե-
նալ. Սակայն միթէ կին մը աշխա-
տելով՝ իր ամուսնոյն աւելի եւս հա-
ւատարիմ չ'ըլլար, և աւելի արդա-
րութեամբ անոր ուրախութեանց և
միեւնոյն ատեն տառապանաց չը՞
մանանակիր:

ՊԱՆՏՐԱՄԱՍՆ ՄԷՔԻՈՒՊ

Իււթպ. Կ-Բաթրիգ Էֆենտիսի
հազարէթէրինտէն էօթէտէն պէրու
կէօրմիւշ օլտուղմըն չիլիքէրէ իււ-
վէ օլմադ իւզրէ, Պանտրամ Գա-
թօթը ճէմաթմընը պէրտի թէ-
սէլի վէ էվլաթը ճէմաթմըն տահա
զիատէ թէչվիդի իւլումու ֆիւտն իթ-
մէք նիւէթի իւլալիւնէսիլլէ, թարա-
ֆը սիւուհիլէրինտէն Վէքիլի միւհ-
թէրէմէլի Սըհ. Աւետիս Արքեպիս-
կոպոս Արքեպիսի հազարէթէրինի
Պանտրամընը կէօթէրմիւշէր տիր:
Մահը հալին ՉՉնճի բէնչէնպիհ
կիւնիւ արեստապահ Վէքիլի միւշա-
րիլէյին չէհրմիլի թէչրիֆէրի խա-
պէր ալլումալլէ, հէման մէքթէպլէ-
րիմիլ չալիւրտանը վէ էհալի պիւ
իթիմա իսթիգալէ կիտիլէրէք, Արքի-
արեան Արքեպիսկոպոսուն էօ-
նիւնտէն մէքթէպ չալիւրտանը “Հը-
րաշափառ” չարականը օգուտու գլարը

վէ արգասնտան խալլի էհալի պու-
լունտուղու վէ գանդանա չալլումընը
հալաէ, արալը վալէա իլէ էվլէպէ
էվլէլ քիլիսէէ կիտիլմիւշ վէ մապա-
խարէն Առաջնորդարանա տալէթ
պուլունտուղու ֆէրտաթը կիւնիւ,
օն կիւն էվլէլ թէչվիլիւտ իթմիլ օ-
լան քէրիմէմ ճարիւէլէրին Միլը-
տուլիւնտու, Ժողովրդապետիմիլ
հիւրմ. Յակոբ վրդ.ին կիւնհալլում-
թիւնտու պիլղաթ իճրա իթմէկէ
հիմմէթ պուլունտու, Պանտրամընը
վէ իւլումալլէ գէրրէ գատար տի-
րանէթ վէ էհիլիէթի օլման չա-
քէրլէրի հազարմա հիւնի թէվէճ-
ճիւհաթմ մատէրանէլէրի միւսէլլէմ
օլան Բաթրիկի միւշարիլէյին վալի-
տէի միւհթէրմէլէրի ճիլին Աննա
մէրհումէնին իսթիլլէ քէրիմէմ ճա-
րիւնէլէրին Աննա թէվիսիլլէ իլլէտիք-
լէրի հազարէթէրին իթիլիարը չա-
քիւրանէմի միւհթիլ օլմուշ տուր, Թէչ-
րիֆի կիւնիւնտէն իթիլարէն էֆէն-
տիի միւշարիլէյին հազարէթէրի՝ մէ-
րասիմի խօշամէտի իլին կէլէն էֆ-
րատը ճէմաթմը պիւր բէտէրի հա-
զարի մագամընտա հիւնի դապուլ
վէ նէսաիլը մէրդուպէի բէտէրանէ-
լէրի ումումըն գալլէրինի մէսընը
իլլէմիլ տիր:

Հէլէ Գիւտ Խաչ Կիւրակէ կիւնիւ
Պանտրամընը իլին զիքրի ունու-
տուլմառանագ մէրթէպէտէ չէօհ-
րէթի պիւր կիւն օլմուշ տուր, չէօ-
լէ քի Վէքիլի միւշարիլէյին օլկիւ-
նիւ Գուտտալը չէրիֆ թագուիս ի-
տէճէլի մալիմ օլմալլէ, իճրաի ա-
լինէ պաշլումալլում էվլէլ քիլի-
սէմիլլէ կէլէն բէք չօք էհալի հա-
զար օլտուղու հալաէ, Պուտառ իրա-
ցուլարմառան օլուպ, օլսըրառա միւ-
տաֆիլէթէն չէհրմիլիլէ պուլունտան
տիրայու Անտան Բէրիլէճնանը զայ-
րէթ վէ մուսթէնէթիլլէ սուրէթի
մուլմանիմանէթ թագուիս օլունտան
Գուտտալը չէրիֆ արաքնտա էֆէն-
տիի միւշարիլէյին մուլթալլէ օլ-
տուղու պիւր իսանը պէլալէթ բէ-
սանլէ քարոշա պաշլաւարագ, պիւր
սաաթ գատար իսթիլառա իտէն միւ-
հսալը քարոշը հազարգաթէն հուզա-
րըն գալլէրինէ թէհսալ իլլէմիլ,
վէ քէմալը էհէմիլէթիլլէ թէլալ-
գը օլունտու տուր: Գուտտառան
սօնրա, էինէ տէրունը քիլիսէտէ ճէ-
մաթմընը ճիւլմէթէն վէ իլմիւս-
նական միլլէթ տալարմընտան խա-
լիճն զէվաթմ միւլթէպէրի հազար
օլտուղուլարը հալաէ, թէվաֆիւրի չան
ու չէվլէթ վէ թէվաֆիւրի հօմր ու
իլլալը հազարէթի ճէհիւնահի էտի-
հէսի Վէքիլի միւշարիլէյին թարա-

Ֆրնտան ետա ու թիլղաթը պուլ-
լունտու տուր:

Էրքէք վէ դըլ չալիւրտանը միւլ-
թարաֆրնտան սըրա իլլէ, կէրէք
րիւթպ. Կ-Բաթրիգ վէ կէրէք միւ-
շարիլէյին Վէքիլի միւհթէրմէլէրի
հազարմա հիւսիսիմիլ միւնէթիւ-
տարիի միւլթէգամիլի էրմէնիճէ,
թիւրքէ վէ Ֆրանսըճա նուլթալար
իրատ, վէ միւշարիլէյին մանըն այրը
այրը իսթիլլէրին թէլիլի վէ պէս-
թէի տիրիլլէ իլլէ թէլիլիլ իսթիլլէ
օլան քիլլէրիլլէրին օլունտու, վէ
պատէհու էինէ Վէքիլի միւշարիլէյին
բէտէրանէ նաաիլթալարը ումում
էհալիլի վէ մէքթէպ չալիւրտան ու
մուսթիլլէրին իւլում ու ֆիւտնտա,
վէ թահիլի վէլաթիլի տիրիլլէ
թէլիլիլ, վէ ումում չալիւրտան չէ-
քէրլէր թէվլէրիլլէ, զիլլէթէ իսթի-
լամ վէրիլլէ տիր: Վէքիլի միւշա-
րիլէյին պու կիւնքի բաղար իրթէսի
կիւնիւ մէքթէպլէրիլլէրին ալլալ վէ
չալիւրտանը թէրագալթալը իլլի-
հէլլէրին թէտգիլ իլլիլ տիր:

Միւլթիլլէ էֆէնտի, Արքիարեան
Արհիպապուի Աւետիս Արքեպիսկո-
պոսուն իլլալ թէչրիֆի՝ րիւթպ. Կ-
Բաթրիգ Էֆէնտի հազարէթէրինին
Պանտրամընը հազարմա հիւսիսի
թէվէճնահիւլթալարըն պիւր սէմէրէ-
սի օլուպ, պուտան զիքրի ճէմիլի
սէօֆէի գալլիլիլլէրին ալլում հիւ-
ֆաթլա մէսթիլլէրի զալաճալընը արդ-
լէ, զիմմէթի ապիտանէթ թէլլէթ-
թիլլէրիլլէրին վալիլլէրի մուգատու-
սէմ իլլէ, ումում նամընտա արդը միւ-
նէթ վէ Բաթրիկի միւշարիլէյին իլլէ
Վէքիլլէրի հազարաթիւրն սըհէթ
ու աֆիսէթի թամիլ իլլէ Գիւրիի
չէրիլլէրին պալա վէ ոլէր դա-
րար օլմալարը տուտար իտուլիլլէ
պէտանը զըմընտա, ճէրիլլէրի ֆէրի-
տէլլէրին թէվաաթիլլէրին թէմէն-
նի իտէրէք, գալլըրմ իլլիլիլլէրին
ֆաթիլա իլլէ

Սէնաքալարը
Շիլիլ

Պանտրամ, 26 հոկտ. 1898

ԼՕՐՏ ՍԱԼԻԶՊԻՐԻՆԻՆ ՆՈՒԹԳՈՒ

Կէլէն կիւն Լօնտա չէհրի էմի-
նի թարաֆրնտան Սուտան սէֆէր
սէրտարը Բիլլէր բաշանըն չէրէֆի-
նէ քէլիտէ օլլման զիւսթէթ հոնա
սընտա, ինիլթէրա պալ վէքիլի
խարիսիսէ նաղըրը օլտ Սալիզալը
իրատ իթալիլի նուլթալար, սէրտար
միւմալիլլէրին ֆէվլէլաթէ մէտհ իլ-
տիլի կիպի, օնտան էվլէլ Սուտ-
իլլէրինտէ հիւսիսի իլլալմէթիլլէրի կէ-
րիլլէն միւլթէվէֆա Կօրտօն բաշա

